

MONITOR ROZWOJU LOKALNEGO

Prezentacja

Piekary Śląskie, fot. Archiwum UM

Monitor Rozwoju Lokalnego

Część 1 – czym jest MRL, zastosowanie, efekty, po co nam MRL?

Część 2 – budowa MRL, struktura, wskaźniki - co opisują, jak się je liczy?

Część 3 – Jak zarządzać liczbą informacji – osobne uzupełniające się portale - charakterystyka serwisów

Część 4 (praktyczna) – MRL dla partnerstw CWD

- Charakterystyka partnerstwa
- Ocena stanu, zmian
- Analiza przyczyn i możliwe konsekwencje
- Opracowanie wniosków do debat i materiałów do dokumentów

CZĘŚĆ 1. MRL - CZYM JEST?

Geneza

Zamiast tradycyjnej diagnozy

Cel

Ocena potencjału rozwoju JST lub obszaru funkcjonalnego i zmiany potencjału rozwoju w ostatnich pięciu latach oraz analiza pogłębiona przyczyn i wnioskowanie nt. przyszłych zmian

Obszar

Obejmuje cały kraj

Umożliwia wykorzystanie na poziomie

- o gminy
- o partnerstwa , obszaru funkcjonalnego

CZĘŚĆ 1. MRL - EFEKTY, PO CO? CO DAJE UŻYCIE?

-
- Możliwość oceny potencjału rozwoju i diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej
 - Możliwość monitorowania realizacji programów rozwoju
 - Wsparcie dla analiz sektorowych
 - Bilansowanie popytu i podaży usług i infrastruktury
 - Wsparcie warsztatów, debat publicznych nt. sytuacji społecznoekonomicznej miasta, obszaru
 - Generowanie raportów o stanie gminy, obszaru funkcjonalnego

CZĘŚĆ 2: MRL - BUDOWA

budowa MRL:

- struktura
- wskaźniki - dlaczego takie, co opisują
- jakie to daje korzyści

MRL - OGÓLNY WSKAŹNIK ROZWOJU

3 wymiary i 12 obszarów MRL

Wymiar gospodarczy

Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki

Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej

Sytuacja materialna mieszkańców

Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)

Wymiar społeczny

Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury

Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie

Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy

Poziom bezpieczeństwa

Sytuacja demograficzna

Wymiar środowiskowo-przestrzenny

Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna)

Ład i struktura przestrzenna obszaru

Lokalne środowisko przyrodnicze

MRL - STRUKTURA

Wskaźniki bazowe

- Łącznie 152 wskaźniki, pochodzące ze statystyki publicznej

Podobszary

- 48 podobszarów charakteryzowanych przez wybrane wskaźniki.

Obszary

- 12 obszarów

Wymiary

- gospodarczy, społeczny, środowiskowo – przestrzenny

Ogólny potencjał rozwoju

MRL - WSKAŹNIKI

Wskaźniki bazowe

- 152 wskaźniki kluczowe dla oceny sytuacji w podobszarach
- wskaźniki bazowe mogą pozytywnie (stymulanta) lub negatywnie (destymulanta) wpływać na potencjał rozwoju
- noty informacyjne wskaźników w [matryca lista wskaźników](#)
 - prezentujące zestawy wskaźników dla podobszarów
 - zawierające definicje wskaźników
 - wskazujące źródła danych
 - opis wskaźnika
 - wskazówki interpretacyjne zmian wartości wskaźnika
 - określenie wpływu wskaźnika (stymulanta / destymulanta) na potencjał rozwoju

MRL-WSKAŹNIKI

Wskaźniki syntetyczne - standaryzacja zmiennych w grupach porównawczych Śleszyńskiego dla poszczególnych lat:

- a) obliczamy średnią arytmetyczną wartości danego wskaźnika w grupie porównawczej w danym roku
- b) obliczamy odchylenie standardowe wartości danego wskaźnika w grupie porównawczej w danym roku wg wzoru

$$\sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

MRL - WSKAŹNIKI

c) dokonujemy standaryzacji (normalizacji) wartości wskaźników dla jednostek w danej grupie porównawczej i danym roku wg wzoru

$$z = (x - \text{średnia arytmetyczna}(x)) / \text{odchylenie standardowe}(x)$$

z – wartość standaryzowana zmiennej x

x – wartość niestandaryzowana zmiennej x

$\text{średnia arytmetyczna}(x)$ – średnia arytmetyczna wartości wskaźnika x w grupie porównawczej w danym roku

$\text{odchylenie standardowe}(x)$ – odchylenie standardowe wartości wskaźnika x w grupie porównawczej w danym roku

W przypadku, gdy zmienna x jest destymulantą wartość standaryzowaną z mnożymy przez (-1)

MRL - WSKAŹNIKI

Wskaźniki syntetyczne – sposób obliczania:

- a) wskaźnik syntetyczny dla podobszaru stanowi średnią arytmetyczną wartości standaryzowanych wszystkich wskaźników diagnostycznych danego podobszaru
- b) wskaźnik syntetyczny dla obszaru stanowi średnią arytmetyczną wartości standaryzowanych wszystkich wskaźników diagnostycznych danego obszaru
- c) wskaźnik syntetyczny wymiarów (gospodarczego, społecznego, środowiskowego) stanowi średnią arytmetyczną wartości standaryzowanych wszystkich wskaźników diagnostycznych wchodzących w skład danego wymiaru
- d) ogólny wskaźnik rozwoju gminy stanowi średnią arytmetyczną wartości standaryzowanych wszystkich wskaźników diagnostycznych w 12 badanych obszarach

MRL - WSKAŹNIKI

Wartość dynamiki wskaźnika x dla danego JST w roku n obliczamy wg wzoru:

dynamika = wartość standaryzowana wskaźnika x w roku n – wartość standaryzowana wskaźnika x w roku n-4

MRL - ANALIZA PORÓWNAWCZA

-
- Grupy funkcjonalne gmin (prof. Śleszyńskiego)
 - [Grupy Śleszyńskiego – skład](#)
 - Obszary funkcjonalne (predefiniowane w CWD)
 - Lista i skład partnerstw
 - Indywidualnie zdefiniowane grupy porównawcze
 - Analiza sytuacji w 12 obszarach w portalu Analizy-MRL może być prowadzona w oparciu o dowolnie dobierane grupy porównawcze

GRUPY PORÓWNAWCZE

Dobór grup na potrzeby Narzędzia MRL, w oparciu o „Klasyfikację funkcjonalną gmin Polski ...” (Przemysław Śleszyński, Tomasz Komornicki)		Gminy razem	w tym:			
			MNPP	Gmina miejska	Gmina miejsko-wiejska	Gmina wiejska
A	Rdzenie Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (stolic województw)	33	A1 (33-1[1])			
B	Strefy zewnętrzne Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (stolic województw)	266		B2 (45)	B3 (75)	B4 (146)
C	Rdzenie obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych	55	C1 (32+1[2])	C2 (23)		
D	Strefy zewnętrzne obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych	201		D2 (14)	D3 (53)	D4 (134)
E	Miasta - ośrodki wielofunkcyjne	142		E2 (100)	E3 (41)	
F	Gminy z rozwiniętą funkcją transportową	137		F3 (6+49[3])		F4 (82)
G	Gminy o innych rozwiniętych funkcjach pozarolniczych (turystyka oraz funkcje wielkopowierzchniowe, w tym przemysł wydobywczy)	222		G2 (26)	G3 (65)	G4 (131)
H	Gminy z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą	496		H3 (1+106[4])		H4 (389)
I	Gminy z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą	665		I2 (12)	I3 (169)	I4 (484)
J	Gminy ekstensywnie zagospodarowane (funkcje leśne, ochrony przyrody)	262		J2 (9)	J3 (63)	J4 (190)

CZĘŚĆ 3: MRL - JAK ZARZĄDZAĆ LICZBĄ INFORMACJI

Jak zarządzać liczbą informacji – osobne portale - uzupełniające się - charakterystyka serwisów

- gminy.monitorrozwoju.pl
umożliwia analizę potencjału rozwoju gmin oraz przegląd podstawowych wskaźników z BDL
- partnerstwa.monitorrozwoju.pl
umożliwia analizę potencjału rozwoju partnerstwa i gmin partnerstwa oraz przegląd podstawowych wskaźników z BDL
- analizy.monitorrozwoju.pl
umożliwia analizę wskaźników szczegółowych w 12 obszarach analiz MRL dla gmin w partnerstwach oraz grupach porównawczych

CZĘŚĆ 3: MRL - JAK ZARZĄDZAĆ LICZBĄ INFORMACJI

gminy.monitorrozwoju.pl

- dla dowolnej JST prezentuje stan potencjału rozwoju na każdym z poziomów MRL (podobszary, obszary, wymiary, wskaźnik ogólny) w relacji do innych JST z tej samej grupy funkcjonalnej gmin (prof. Śleszyńskiego)
- dla dowolnej JST prezentuje zmianę potencjału rozwoju na każdym z poziomów MRL (podobszary, obszary, wymiary, wskaźnik ogólny) w relacji do innych JST z tej samej grupy funkcjonalnej gmin (prof. Śleszyńskiego)
- umożliwia przegląd wartości wskaźników bazowych w oparciu o które wyliczono wskaźniki syntetyczne w relacji do wartości średnich w grupach funkcjonalnych gmin

CZĘŚĆ 3: MRL - JAK ZARZĄDZAĆ LICZBĄ INFORMACJI

partnerstwa.monitorrozwoju.pl

- prezentuje stan potencjału rozwoju obszaru partnerstwa na każdym z poziomów MRL (podobszary, obszary, wymiary, wskaźnik ogólny)
- prezentuje zmianę potencjału rozwoju obszaru Partnerstwa na każdym z poziomów MRL (podobszary, obszary, wymiary, wskaźnik ogólny)
- wartością wskaźnika syntetycznego potencjału rozwoju partnerstwa jest średnia odpowiednich wskaźników gmin wchodzących w skład partnerstwa w relacji do innych JST z tej samej grupy funkcjonalnej gmin (prof. Śleszyńskiego). Dla uwzględnienia zróżnicowania gmin w partnerstwie wartość syntetycznego wskaźnika dla partnerstwa jest średnią ważoną uwzględniającą liczbę mieszkańców poszczególnych gmin
- umożliwia przegląd wartości wskaźników bazowych jst wchodzących w skład partnerstwa w oparciu o które wyliczono wskaźniki syntetyczne w relacji do wartości średnich w grupach funkcjonalnych gmin

CZĘŚĆ 3: MRL - JAK ZARZĄDZAĆ LICZBĄ INFORMACJI

analizy.monitorrozwaju.pl

- umożliwia analizę wskaźników szczegółowych w 12 obszarach analiz MRL dla gmin w partnerstwach oraz grupach porównawczych
- prezentuje podstawowe dane nt. sytuacji w 12 obszarach
- umożliwia analizę pogłębioną sytuacji w 12 obszarach (z wykorzystaniem szablonów)
- umożliwia eksport danych (tabel i wykresów) do dokumentów zewnętrznych

CZĘŚĆ 4: MRL DLA PARTNERSTW CWD

Wykorzystanie MRL w CWD

- Możliwość oceny potencjału rozwoju i diagnozy sytuacji społecznoekonomicznej partnerstwa i gmin
- Przeprowadzenie debaty nt. sytuacji społecznoekonomicznej w partnerstwie
- Przygotowanie dokumentu diagnozy sytuacji społecznoekonomicznej obszaru partnerstwa
- Przygotowanie studium wykonalności projektów
- Monitorowanie realizacji programów rozwoju partnerstwa

MRL: POSŁUGIWANIE SIĘ MRL DLA OCENY SYTUACJI W OBSZARZE PARTNERSTWA

- Wyszukanie partnerstwa
- Wskazanie gminy
- Zapoznanie się z przynależnością gmin do grup funkcjonalnych

MRL: POSŁUGIWANIE SIĘ MRL DLA OCENY SYTUACJI W OBSZARZE PARTNERSTWA

Ocena ogólnego potencjału rozwoju

- stan
- zmiana

MRL: POSŁUGIWANIE SIĘ MRL DLA OCENY SYTUACJI W OBSZARZE PARTNERSTWA

Ocena stanu

Które wymiary, obszary (x 12), podobszary stanowią mocne, a które słabe strony. Które gminy przyczyniają się do wzmocnienia, a które do osłabienia potencjału rozwoju.

Ocena przyczyn zmian

Które wymiary, obszary (X 12), podobszary przyczyniają się do wzrostu, a które do spadku potencjału rozwoju. Które gminy przyczyniają się do wzrostu, a które do spadku potencjału rozwoju.

MRL: POSŁUGIWANIE SIĘ MRL DLA OCENY SYTUACJI W OBSZARZE PARTNERSTWA

Analiza pogłębiona

- Ocena sytuacji w poszczególnych obszarach
- Ocena sytuacji poszczególnych gmin

Przeprowadzenie debaty nt. sytuacji społecznoekonomicznej

- Wykorzystanie portalu MRL
- Wykorzystanie szablonów oceny stanu w obszarach
- Przygotowanie prezentacji ppt

MRL: POSŁUGIWANIE SIĘ MRL DLA OCENY SYTUACJI W OBSZARZE PARTNERSTWA

Przygotowanie dokumentu diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej w obszarze partnerstwa:

- Ogólny wskaźnik rozwoju obszaru partnerstwa (wyk. słupkowy)
- Ogólne wskaźniki rozwoju gmin partnerstwa (kartogram)
- Wskaźniki rozwoju gmin w trzech wymiarach (3 x OXY)
- Kluczowe dane nt. sytuacji społeczno-ekonomicznej